

nicima koji već po svome pozivu moraju biti vrsni poznavatelji Svetog pisma Novog zavjeta. No ona će biti izvrсни uvod u Sveto pismo Novog zavjeta i svakome vjerniku, uopće svakome tko se zanima sa sv. Pavla i za njegovu poruku o Kristu kao prvom i zadnjem smislu našeg života.

Adalbert REBIĆ

THOMAS MERTON: NOVE SJEMENKE KONTEMPLACIJE, Split 1978.

Thomas Merton se rodio u Francuskoj 1915. g. Otac mu je N. Zelandanin, majka Amerikanka. Oboje umjetnici. Sele iz Francuske u Ameriku. Majka mu brzo umire. Boravio je na Bermudima pa u Engleskoj i Italiji. Studirao je francuski i talijanski. Na Kolumbijskom sveučilištu magistrira s područja umjetnosti. Piše iz svoje sredine: društva objesnog i šarolikog. Prelazi u katoličku Crkvu. Misli na svećeništvo. 1941. ulazi u cistercijski red. Živi u samostanu i pustinji — dozvolom poglavara. Sastaje se s azijskim benediktincima, proučava istočne religije. 1949. postaje svećenik. Piše dozvolom poglavara pa tako i imamo njegovu autobiografiju. Postaje duhovnikom klerika i magistrom novaka. U Indiji živi pustinjački i proučava istočnu duhovnost. Razgovara s tibetanskim i indijskim predstavnicima religije. Iznenada umire 1968. godine.

Ostaje li ovaj šaroliki život pod utjecajem indijske i tibetanske religioznosti? Unosi li to u svoje poimanje kontemplacije? To su važna pitanja na koja dobivamo zanimljiv odgovor: Kontemplacija nije „ja“ već dar koji mi Bog daje. Sjemenke kontemplacije su prije svega otvorenost prema Božjoj ljubavi, prema Božjoj zbilji. Možda ćete ući u pustinjski život. No to nije važno toliko koliko znati: gdje god se nalazimo, nalazimo se u Bogu, u svetom! U svim okolnostima treba tražiti ono što Bog hoće. Samoća nije razdvajanje. Čak štoviše, ona može biti spajanje s Bogom. Čitava naša ljudska zbilja ima dočekati susret s Bogom. Naučiti se biti „čista srca“, pa makar to među ljudima znači suprotstavljati se đavlovoj moralnoj teologiji koju on propovijeda — dakako — na svoj način.

Potpunost svetačkog života se sastoji u poniznosti... Imati čistu nadu da ću se susresti s Bogom znači prilaziti Bogu u kontemplaciji, ali znači i izložiti se neuspjehu. Zašto?

Zato što Božji dar ne moram dobiti ali mogu. Sve ovisi o Bogu.

Pouzdanje mora imati uvijek važniju ulogu od straha koji rađa mržnjom i paklom. Samo se vjerom može riješiti toga zla i na taj se način uvoditi u mudrost života koja nužno vodi k Bogu.

Moramo znati da Crkva uvijek, pa i u tim pitanjima, nastupa tradicionalno i revolucionarno. U tom okviru Crkva spaja vrijednosti života u Bogu, Bogočovjeku Isusu Kristu, koji se susreće s „tko“ — čovjekom. Tu spoznajemo samo postojanje tajne.

U ljudskom životu valja uvijek pronaći poniznost koja je protiv očajja i koja dovodi do slobode u onome što Bog hoće. Puna sloboda se za čovjeka i nalazi u onome što Bog hoće, jer čovjek ima slobodu samo po duhovnoj sličnosti s Bogom. Samo takvom slobodom možemo pristupiti otkidanju od stvorova koji su po svojoj vrijednosti niže od Boga. Tako ćemo lakše pristupiti u misleni molitvu koja ipak nikad neće biti bez rastresenosti. No, to će biti stanje u kojem se Bog daje najednom i kada on hoće, kada moć osjetila ne aktivira svoje snage i jedinstveno se subjekt, kontemplativac predaje Bogu sa svim svojim dužnostima i poteškoćama kao nekoč apostoli. To napokon znači spoznati kako je čovjek sam i kako ga Bog ispunja, a ujedno i doživljavati kako je sve stvoreno neusporedivo nevrijedno u odnosu na taj dar.

U kontemplaciji se doživljuje Boga po ljubavi: duša se ispražnjuje, prolazi kroz tamu i suhoću i nastaje tišina puna slatkoće (quietud sabrosa), puna Božje aktivnosti u kontemplativcu što se ne može poistovjetiti s „ja“ naravnog psihološkog doživljavanja. Sve je obuzeto Bogom, sve je predano Bogu.

Možda sv. Terezija Avilska u svojim „Djelima...“ istančanije prikazuju svoje puteve do kontemplacije, ali rezultati su isti kod nje i kod Thomasa Mertona.

S kontemplacijom ne bismo mogli „eksperimentirati“ u okviru Würzburške škole. Sva doživljenost kao iskustvo ovisi o Bogu.

Držim da naslov Tradicija i revolucija nije dobro izabran jer se uopće ne pokazuje „revolucija“ u svom osnovnom smislu (102).

Možda bi bilo bolje reći: Kod Mertona se osjeća punina ljudskog bitka (199) za razliku od ljudske praznine bitka koju spominje Heidegger.

Ovu izvršnu knjigu o kontemplaciji preporučio bih svima kojima je to moguće, i to ne samo za čitanje već za meditiranje.

J. KRIBL